

Beleidsplan

Inburgeren in de Maashorst'

April 2022

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering 2021 in werking getreden, met als doel de inburgering en integratie van nieuwkomers in de Nederlandse maatschappij te versterken zodat zij snel en volwaardig mee kunnen doen in de Nederlandse samenleving. Waar gemeenten eerst weinig tot geen invloed hadden op de inburgering, hebben wij nu de regie. Dit biedt de ons de kans om inburgering stevig te positioneren in het sociaal domein en het maatschappelijk veld.

De nieuwe wet brengt een aantal nieuwe taken en verantwoordelijkheden met zich mee. Daarom ontwikkelen wij een lokale visie op inburgering. Deze visie, alsook de kaders voor de inrichting van het nieuwe inburgeringsstelsel, zijn in dit beleidsplan uiteengezet.

Veelgebruikte termen

In het beleidsplan komen een aantal veelgebruikte termen voor. Dit zijn:

- *Inburgeringsplicht*: de verplichting om succesvol het inburgeringsexamen of staatsexamen Nederlands af te leggen, veelal volgend op een inburgeringscursus of zelfstudie.
- *Inburgeringstermijn*: de termijn waarbinnen aan de inburgeringsplicht voldaan moet worden, welke ingaat op het moment dat het PIP (zie onderaan deze lijst) wordt ondertekend (statushouder) of iemand wordt ingeschreven in het gemeentelijk BRP (gezinsmigrant).
- *Inburgeringsplichtigen*: de inburgeringsplicht geldt niet voor personen met een nationaliteit uit de Europese Unie, Liechtenstein, Noorwegen, IJsland en Zwitserland. De inburgeringsplicht geldt ook niet voor jongeren onder de 18 jaar, personen die 8 jaar of langer in Nederland woonden en in die tijd naar school gingen, personen die Nederlandse diploma's, certificaten of bewijsstukken van een opleiding in de Nederlandse taal hebben, ouderen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben en personen die voor een tijdelijk doel in Nederland verblijven (zoals werk, studie of uitwisseling). Voor alle overige immigranten geldt de inburgeringsplicht wel.
- *Inburgeraar (of nieuwkomer)*: een inburgeringsplichtige statushouder of gezinsmigrant.
- *Statushouders*: asielmigranten aan wie een verblijfsvergunning verleend is. Ook nareizigers (nareizende familieleden) vallen hieronder.
- *Gezinsmigranten*: een partner uit het buitenland niet zijnde een statushouder of nareiziger, inburgeringsplichtig gesteld volgens de criteria zoals vermeld bij de term 'inburgeringsplichtigen'.
- *PIP*: het Plan Inburgering en Participatie is zowel een beschikking als een trajectplan. In het PIP worden de afspraken met betrekking tot inburgering en participatie vastgelegd. Deze afspraken worden periodiek geijkt aan de voortgang van het inburgeringstraject van de inburgeraar.

Hoofdstuk 1: Wet inburgering 2021

Met de nieuwe Wet inburgering wordt beoogd dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk de taal leren en volwaardig aan de Nederlandse samenleving gaan deelnemen, het liefst via betaald werk. Daartoe worden de inburgeraar, de gemeente en de Rijksoverheid in positie gebracht.

Wet inburgering 2021

Waar inburgeraars eerder vrij waren om zelf een inburgeringstraject in te kopen en verantwoordelijk waren voor het eigen traject, is dit nu anders ingericht. De gemeente moet zorgdragen voor een sluitend inburgeringsaanbod, om zo een inburgeraar in staat te stellen tijdig te kunnen starten met zijn of haar traject. Door regie op de gehele inburgeringsketen, zijn wij niet alleen in staat een doorlopende lijn van ondersteuning te organiseren maar ook om maatwerk toe te passen. Daarmee wordt het best passende traject ingezet dat leidt tot het hoogst haalbare resultaat. Indien nodig handhaven wij.

Doelgroep

De inburgeringsplicht geldt voor iedere nieuwkomer van 18 jaar tot de AOW-leeftijd die zich duurzaam in Nederland vestigt en een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd heeft. Eenieder die na 1 januari 2022 inburgeringsplichtig gesteld kan worden en deze plicht ook opgelegd krijgt van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), valt onder de Wet inburgering 2021. Dit betekent automatisch dat degenen die vóór 1 januari 2022 inburgeringsplichtig worden gesteld, niet onder deze nieuwe wet vallen.

Nieuwkomers die nog onder de oude wetgeving vallen, behoren tot de zogeheten ‘ondertussen’-groep en behoren daarmee formeel niet tot de doelgroep. Zij zijn wettelijk gezien verantwoordelijk voor hun eigen traject en de inkoop daarvan. Ook AOW'ers zijn niet inburgeringsplichtig en vallen daarmee buiten de wet. Wij willen wel dat deze groepen onder de aandacht worden gebracht en worden betrokken bij (maatschappelijke) activiteiten door en te informeren en te adviseren over inburgering en (maatschappelijke) participatie. Ook voor de ‘ondertussen’-groep geldt dat het doel betaalde arbeid is.

Opbouw nieuw stelsel

Het nieuwe inburgeringsstelsel is opgeknipt in drie taalleerroutes die ieder rekening houden met de capaciteiten en mogelijkheden van de inburgeraars, namelijk *de onderwijsroute, de B1-route en de zelfredzaamheidsroute (ook wel Z-route)*.

Daarnaast doen inburgeraars vanaf de start van hun traject kennis op over de Nederlandse kernwaarden, maatschappij en arbeidsmarkt, in combinatie met gerichte inspanningen op participeren naar vermogen. Ten opzichte van het oude stelsel geldt dat het vereiste taalniveau van A2 naar B1 gaat, tenzij blijkt dat dit niet haalbaar is. Dan is het mogelijk om op onderdelen het inburgeringsexamen op A2-niveau af te leggen.

Hoofdstuk 2: Visie en beleidskaders

Binnen de gemeente Maashorst doen inburgeraars volwaardig mee aan de samenleving door vanaf start in te zetten op activiteiten gericht op het verkrijgen van betaald werk en het hoogst haalbare taalniveau.

De wijze waarop wij uitvoering geven aan de Wet inburgering sluit aan bij de kernwaardes van de Gemeente Maashorst:

- Eigenaarschap. Dit betekent dat de inburgeraar primair zelf verantwoordelijk is voor het succes van het traject, zoals het gebruik van ervaring en benutten van talenten. De gemeente zal de inburgeraar begeleiden waar nodig om dit succes te behalen.
- Open. Het succes en tegenvallers van het traject worden periodiek besproken met de inburgeraar. Daarbij hanteren wij een open, transparante en pro-actieve houding. Op die manier wordt ook de inburgeraar uitgenodigd om informatie over het eigen traject te delen, zodat binnen 3 jaar het traject goed kan worden afgerond.
- Samen. De inburgeraar komt in een nieuw land met een vreemde taal, afwijkende gewoonten en nieuwe gebruiken. Dat betekent dat we samen met de inburgeraar tot een passend traject komen. De consulent en inburgeraar trekken samen op om de doelen (beheersing van de Nederlandse taal en verkrijgen van een betaalde baan) worden gerealiseerd. Samen komt ook tot uitdrukking bij de samenwerking tussen externe organisaties (denk aan bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk en Interbeek), de consultants van de gemeente en de inburgeraars. Samen is dus een kernwaarde die van belang is om de doelen te realiseren.
- Ondernemend en lef. Ondernemend en lef komt onder andere tot uitdrukking in de zoektocht naar een betaalde baan. Enerzijds zullen we de inburgeraar enthousiasmeren om ondernemend gedrag te laten zien en daar waar mogelijk zelf die baan te krijgen. Dat vereist natuurlijk wel lef, want in een vreemd land een baan verkrijgen is geen sinecure. Daarom zal een van de medewerkers binnen de vakdiscipline arbeid speciaal worden belast met de werkgeverscontacten voor deze doelgroep, zodat alle kansen kunnen worden benut. Ook dat vereist ondernemerschap, want werkgevers hebben weliswaar grote behoefte aan personeel maar een inburgeraar past niet in het standaard plaatje. Een pro-actieve houding en lef is gewenst om inburgeraars geplaatst te krijgen op een betaalde baan. Hierbij werken we ook nauw samen met onze partners binnen onze arbeidsmarktregio.
- Omgevingsbewust. De maatschappij dat zijn wij. Dat betekent dat we oog moeten hebben voor het belang van de inburgeraars, werkgevers, inwoners, samenwerkingspartners, bestuur en de gemeenteraad. Dat betekent dat enerzijds de doelen helder moeten zijn, maar de weg er naartoe afhankelijk is van de omgeving. Hier komen theorie en praktijk samen met de intentie de inburgeraar volwaardig te laten participeren in de maatschappij.

De doelstelling van inburgering binnen de gemeente Maashorst is:

"Inburgeraars participeren door middel van een betaalde baan, tenzij dit in de praktijk niet mogelijk blijkt te zijn".

De speerpunten voor de Gemeente Maashorst zijn dan ook:

1. Zo snel mogelijk de Nederlandse taal beheersen;
2. Participeren in de maatschappij door middel van een betaalde baan.

Inburgeraars behalen hun hoogst haalbare taalniveau en benutten, ontwikkelen en ontdekken hun talenten en vaardigheden. Door te participeren door middel van een betaalde baan zijn zij zo snel als mogelijk financieel en maatschappelijk redzaam.

Hieronder worden het doel en de speerpunten verder uitgewerkt. Daarbij zijn per beleidsdoelstelling diverse aandachtspunten benoemd, zaken die van belang zijn voor de realisatie van de beleidsdoelstelling en die daartoe niet uit het oog verloren moeten worden.

Speerpunten

1. Zo snel mogelijk de Nederlandse taal beheersen

Inburgeraars halen meer uit zichzelf door te investeren in taal, talenten ofwel competenties en vaardigheden. Dit draagt bij aan het welzijn, de eigen kracht, persoonlijke ontwikkeling en vergroot de mogelijkheden mee te doen. Taalles en participatie gaan in deze hand in hand. Door taallessen te volgen leert de inburgeraar met name de technische kant van de taal. Door in de praktijk de taal te gebruiken leert de inburgeraar deze ook goed toe te passen in het dagelijks leven. Het toepassen van de taal wordt ontwikkeld door het hebben van betaald werk. Verdere ontwikkeling van de taal kan door mee te doen aan activiteiten zoals sport, creativiteit en cultuur.

Wat doen we hiervoor?

- Inburgeraars worden gestimuleerd om minimaal B1 taalniveau te halen. Als de leerbaarheidstoets en de brede intake blijkt dat de inburgeraar niet in staat is de B1 of onderwijsroute te behalen, wordt de inburgeraar in de Z-route geplaatst. Wanneer de inburgeraar de B1-route volgt maar op bepaalde onderdelen niet het niveau B1 kan behalen, kan er op onderdelen examen gedaan worden op A2 niveau.
- De leerroute sluit aan bij het vermogen, de competenties en de voorkeur van de inburgeraar en is gericht op het verkrijgen van betaald werk. Er wordt maatwerk geleverd en er is samenhang met (de instrumenten van) de afdeling werk en inkomen.
- De inburgeringstermijn is maximaal drie jaar. Deze termijn verkorten wij zo veel als mogelijk door de inburgeringsplichtige z.s.m. 'op te pakken', en te begeleiden naar het inburgeringstraject en betaald werk.
- Jongeren onder de 28 jaar stimuleren wij om een opleiding met studiefinanciering vanuit DUO te volgen. Met een startkwalificatie vergroten zij hun kans op de arbeidsmarkt

2. Participeren in de maatschappij door middel van een betaalde baan

De nieuwe inburgering is erop gericht om mensen te ondersteunen zodat ze zo snel mogelijk maatschappelijk en financieel zelfredzaam zijn. Meedoen via betaald werk is hier het sleutelwoord. De gemeente begeleidt de inburgeraar daarom zo snel mogelijk na huisvesting (of zoveel eerder als mogelijk) richting het inburgeringstraject en betaald werk.

Wat doen we hiervoor?

- Tijdens het inburgeringstraject participeren inburgeraars zo snel mogelijk op de voor hen best passende wijze, bij voorkeur via betaalde arbeid.
- We zetten een jobhunter in die deze doelgroep samen brengt met werkgevers. De jobhunter gaat actief en gericht op zoek naar betaald werk, werkervaringsplaatsen, stages en vrijwilligersplaatsen.
- Binnen de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) is extra aandacht voor de re-integratiecomponent waarbij veel aandacht is voor trainen, coachen en begeleiden van werkzoekenden naar werk en/of opleiding. In het programma worden alle aspecten van werk & opleiding in Nederland meegenomen. Naast sollicitatievaardigheden is uitgebreid aandacht voor zelfbewustzijn (wie ben ik?), zelfreflectie (wat wil ik? wat kan ik?), zelfvertrouwen en sociale vaardigheden als netwerken, samenwerken en communiceren.
- We zetten, waar nodig, re-integratie instrumenten in vanuit de afdeling werk en inkomen.
- We zoeken en bemiddelen actief naar betaald werk, zowel binnen onze bestaande – als nieuwe netwerken.
- We ontzorgen financieel en leren mensen hoe de financiële systemen in Nederland werken.

Hoofdstuk 3: Doorlopende lijn inburgering

In dit hoofdstuk komen de instrumenten aan bod die de gemeente, naast de eerder benoemde speerpunten, voor succesvolle inburgering inzet. Aan de hand van de route die de inburgeraar doorloopt worden de instrumenten beschreven. Het nieuwe stelsel zet in op een doorlopende lijn vanuit de opvang tot en met het behalen van het inburgeringsexamen.

Voorinburgering

De voorbereiding van gezinsmigranten op de inburgering begint in hun land van herkomst. Zij zijn verplicht om het basisexamen inburgering in hun land van herkomst af te leggen.

Statushouders krijgen, als de gemeente dat verzoekt, de mogelijkheid om, via aanbod van het COA, in het asielzoekerscentrum (AZC) deel te nemen aan het programma 'Voorbereiding op de inburgering'. Dit programma is gericht op het leren van de Nederlandse taal en vormt een eerste oriëntatie op de Nederlandse samenleving en arbeidsmarkt.

Met (met name) de statushouders die aan onze gemeente zijn gekoppeld om gehuisvest te worden en (dichtbij) verblijven in het AZC in Grave, willen wij direct starten met de inburgering. Hiervoor zullen wij hen tevens faciliteren als het gaat om eventuele (extra) kosten zoals kinderopvangkosten, reiskosten en een laptop.

Maatschappelijke begeleiding

Het doel van de maatschappelijke begeleiding is toenemende zelfredzaamheid: de statushouder leert zelfstandig gebruik te maken van de benodigde voorzieningen, is in staat daarin zelf keuzes te maken en kan uiteindelijk een nieuw leven in de gemeente en de wijk opbouwen als volwaardig participierend burger.

De maatschappelijke begeleiding hebben wij belegd bij Vluchtelingenwerk. Zij zijn hierin al jaren onze partner, zijn goed bekend met de doelgroep en de lokale omgeving. Over de invulling en wijze van de maatschappelijke begeleiding, worden nog nadere afspraken gemaakt tussen de gemeente en Vluchtelingenwerk.

Brede intake

Wij pakken de inburgeringsplichtige zo snel als mogelijk op. De brede intake en de leerbaarheidstoets lenen zich hier uitstekend voor. De inburgering begint met het afnemen van een brede intake binnen 10 weken in het Asielzoekerscentrum (AZC). Doel is het verkrijgen van een eerste beeld van de inburgeringsplichtige. Aan bod komen opleiding, werkervaring en/of vrijwilligerswerk, competenties, taalniveau motivatie/interesses, mate van zelfredzaamheid, digitale vaardigheden, gezinssituatie, fysieke- en mentale gezondheid en sociaal netwerk. De intake geeft op individueel niveau inzicht in de startpositie en ontwikkelmogelijkheden van een inburgeraar. Dit betekent ook dat wij op zoek gaan naar bijvoorbeeld hulpverlening als daar behoefte en noodzaak voor is.

Onderdeel van de brede intake is het afnemen van een leerbaarheidstoets waardoor we inzicht verkrijgen in het Nederlandse taalniveau dat een inburgeraar kan bereiken en er komt een advies uit welke route het best passend is.

Ook gezinsmigranten krijgen binnen de nieuwe Wet een brede intake. De inhoud is identiek aan die van statushouders.

Financieel ontzorgen

Samen met de inburgeraar werken wij aan de financiële zelfredzaamheid. Inburgeraars kunnen onnodig in de financiële problemen komen omdat zij niet bekend zijn met de Nederlandse financiële systemen, zoals toeslagen, de Belastingdienst en het betaalverkeer. Het financieel ontzorgen betekent dat

gedurende 6 maanden de vaste lasten (huur, energie/gas, water en zorgverzekering vanuit de bijstandsuitkering worden ingehouden en doorbetaald. Hierdoor kan de statushouder zich richten op inburgering en verminderd het de kans op het ontstaan van schulden (preventief). De statushouder leert in die periode zelf hoe de betalingen te regelen en te budgetteren. De ontzorging wordt na 6 maanden afgebouwd en bij noodzaak verlengd.

In 2022 zullen wij hier ervaring mee moeten opdoen, 'wat werkt wel en wat werkt niet' en 'op welke wijze kunnen wij vaststellen dat de statushouder financieel zelfredzaam is (meetpunten)'.

De taken rondom het financieel ontzorgen worden door ons en Vluchtelingenwerk uitgevoerd. Wij zullen de feitelijke inhoudingen op de uitkering regelen en ook de regie houden op de verschillende onderdelen binnen het financieel ontzorgen. De afspraak met Vluchtelingenwerk is dat zij in de begeleiding verantwoordelijk zijn voor het financieel zelfredzaam maken van onze statushouders binnen de periode van 6 maanden en ons informeren en adviseren over de voortgang van het financieel zelfredzaam zijn.

PIP

Op basis van de brede intake en de leerbaarheidstoets stellen wij samen met de inburgeraar een persoonlijk plan op, het Plan Inburgering en Participatie (PIP).

In het PIP staan afspraken over:

- De leerroute die de inburgeringsplichtige gaat volgen om aan zijn/haar inburgeringsplicht te voldoen.
- Invulling van andere onderdelen van het inburgeringstraject, zoals het Participatieverklaringstraject (PVT) en de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP).
- Begeleiding naar zelfstandige en financiële zelfredzaamheid.
- De maatschappelijke begeleiding.

We zijn als gemeente verplicht om een passend aanbod te doen aan inburgeringsplichtigen die aansluiten bij de afspraken in het PIP. Ieder kwartaal worden de afspraken van het PIP geëvalueerd, dit is een wettelijke taak.

Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)

Het doel van de MAP is om inburgeringsplichtigen kennis te laten maken met, en hen voor te bereiden op, deelname aan de Nederlandse arbeidsmarkt. In Maashorst is bewust de keuze gemaakt om onze volledige (dus ook de 'ondertussen'-) doelgroep een uitgebreide MAP aan te bieden, inclusief een re-integratiecomponent. De statushouder krijgt hier extra 'tools' aangereikt om zich snel op de arbeidsmarkt te kunnen begeven.

Wij zijn ook verplicht de gezinsmigranten een aanbod MAP te doen.

Voor de 'ondertussen'-groep is ook de keuze gemaakt deze te laten deelnemen aan de MAP. Omdat zij vallen onder het oude stelsel, zal een deel van de kosten uit de lening die de inburgeraar heeft bij DUO worden betaald. Het restant, of als er geen middelen meer in de lening beschikbaar zijn, wordt door de gemeente betaald vanuit de re-integratiemiddelen. Ondanks dat wij voor deze groep niet verantwoordelijk zijn (oude stelsel), willen wij hen zo goed als mogelijk voorbereiden en begeleiden naar betaald werk. De re-integratiecomponent die in de MAP is opgenomen, hoeft in een later stadium (niet of in mindere mate) te worden ingezet bij de reguliere re-integratie. Daarnaast verhoogt het de kans op (vervroegde) uitstroom uit de uitkering.

De MAP hebben wij ingekocht bij een externe partij. De kosten hiervan zijn hoger dan de normvergoeding die wij vanuit het Rijk ontvangen. Omdat er een re-integratiecomponent is opgenomen, wordt het overige bekostigd vanuit de re-integratiemiddelen Participatiewet. Wij

verwachten door de MAP op deze wijze aan te bieden een hogere uitstroom waardoor de uitkeringslasten lager zijn. 2022 is een pilotjaar. Naar aanleiding van een evaluatie op de behaalde resultaten vindt er wel of geen voortzetting plaats.

ParticipatieVerklaringsTraject (PVT)

Met het PVT maakt de inburgeringsplichtige kennis met de kernwaarden van de Nederlandse samenleving, zoals vrijheid, gelijkwaardigheid en participatie. De PVT wordt ook aangeboden aan gezinsmigranten. De PVT organiseren en geven wij binnen de gemeente zelf en is gelijk aan het PVT traject dat in voorgaande jaren ook is gegeven. Voor het geven van de PVT ontvangen wij een normvergoeding vanuit het Rijk.

Leerroutes

Hieronder worden de leerroutes beschreven.

1. Onderwijsroute

Deze route is gericht op het behalen van het taalniveau B1 (B2 indien mogelijk) en het behalen van het inburgeringsexamen, zodat inburgeraars kunnen doorstromen naar het voortgezet onderwijs. Deze route is voor jongeren tot 28 jaar. Omdat het een fulltime traject betreft, hoeft een inburgeraar op basis van de Wet inburgering niet apart te participeren. Een inburgeraar heeft binnen de onderwijsroute voldaan aan de inburgeringsplicht wanneer deze het taalschakeltraject heeft behaald en het Participatieverklaringstraject heeft afgerond.

Een Nederlandse voortgezette opleiding helpt inburgeraars zich verder te ontwikkelen en geeft hen een goede startpositie op de arbeidsmarkt. De gemeente stimuleert jongeren (tot 28 jaar) zo veel mogelijk om deze route te volgen.

De onderwijsroute is regionaal aanbesteed bij ROC de Leijgraaf/Koning Willem I college. Het afsluiten van de contracten is nog niet afgrond omdat er nog nadere prijsafspraken gemaakt worden. De prijs voor de onderwijsroute is hoger dan het bedrag dat wij van het Rijk ontvangen. Inmiddels is bekend dat er vanuit het Rijk extra middelen naar gemeenten komen om de duurdere onderwijsroute te bekostigen.

2. B1-route

De B1-route is de route voor alle inburgeraars die taalniveau B1 kunnen halen en waarbij het volgen van een vervolgopleiding (eventueel na het volgen van de onderwijsroute) niet tot de wensen of mogelijkheden van de inburgeraar behoort. Het doel van de B1 route is zo snel mogelijk een zo hoog mogelijk taalniveau behalen (minimaal B1) en zo het perspectief op de arbeidsmarkt te vergroten. Als het B1-niveau niet op alle onderdelen (lezen, schrijven, spreken en luisteren) haalbaar is, kan een inburgeraar onderdelen van het inburgeringsexamen ook op A2-niveau afleggen. Dit is mogelijk na 600 uur taalonderwijs.

De doelgroep voor de B1-route is breed en de leerbaarheid en het opleidingsniveau van deelnemers kan uiteenlopen. Om het mogelijk te maken dat de meeste inburgeraars zo snel mogelijk, maar maximaal binnen drie jaar, taalniveau B1 behalen en hun perspectief op de arbeidsmarkt vergroten, wordt het leren van de taal gecombineerd met participatie. Door deze dualiteit aan te brengen in de trajecten, krijgt de inburgeraar ook meer kans om de Nederlandse taal te oefenen en zijn beheersing ervan te vergroten.

Participatie vindt plaats via betaalde arbeid; als dit niet tot de mogelijkheden behoort, kan bijvoorbeeld worden ingezet op vrijwilligerswerk. Voor jongeren die niet in aanmerking komen voor de onderwijsroute, bijvoorbeeld omdat zij niet in staat zijn om op alle onderdelen B1-niveau te behalen, behoort het volgen van een mbo1-opleiding (ook wel entreeopleiding) ook tot de mogelijkheden. Hiermee worden de kansen op de arbeidsmarkt vergroot.

De B1-route is regionaal ingekocht bij ROC de Leijgraaf/Koning Willem I college.

3. Zelfredzaamheidsroute (Z-route)

Voor mensen voor wie de onderwijs- of B1-route buiten bereik ligt, bijvoorbeeld door een lage leerbaarheid van de inburgeraar, is er een leerroute waarbij het doel niet alleen het vergroten van de beheersing van de Nederlandse taal is, maar ook het vergroten van de zelfredzaamheid. Binnen de Z-route wordt 800 uur besteed aan de beheersing van de Nederlandse taal, eventueel via informeel taalonderwijs, en 800 uur aan participatie. De doelgroep hoeft geen inburgeringsexamen af te leggen; in plaats daarvan wordt in een eindgesprek met de consulent bepaald of de inburgeraar zich voldoende heeft ingezet.

Er wordt gekeken naar passend werk om zo de deelname aan de maatschappij te bevorderen. Deelname aan de Z-route hoeft namelijk niet te betekenen dat de afstand tot de arbeidsmarkt groot is. Per inburgeraar kan de mate waarin hij in staat is om te participeren sterk verschillen. Dit is maatwerk. Ook kan het zijn dat de inburgeraar start met een maatschappelijke activiteit als opstap naar (betaalde) arbeid. Binnen deze route speelt deelname aan maatschappelijke activiteiten daarom ook een grote rol.

Deze route wordt uitgevoerd door IVIO-opleidingen in samenwerking met re-integratiebedrijven en organisaties die participatie-activiteiten aanbieden. In 2022 worden nadere afspraken gemaakt over de wijze waarop met de name aan de participatiecomponent invulling wordt gegeven.

Kennis Nederlandse Maatschappij (KNM)

De module KNM is onderdeel van alle leerroutes. Bij KNM leren inburgeraars onder meer over de omgangsregels, normen en waarden in Nederland, over de Nederlandse geschiedenis, het onderwijssysteem en de gezondheidszorg. Dit draagt bij aan het meedoen in de maatschappij. KNM wordt afgerond met een examen door DUO of een eindgesprek (Z-route).

Hoofdstuk 4: Naleving en handhaving

In de nieuwe wet is er voor de gemeente ook een belangrijke rol weggelegd op het gebied van handhaving. Als speerpunten in het beleid is opgenomen dat het zo snel mogelijk beheersen van de Nederlandse taal en het hebben van een betaalde baan onze ambitie is. De afspraken die wij met onze inburgeraars maken, leggen wij vast in het PIP. Als wij serieuze signalen ontvangen dat deze afspraken niet worden nagekomen, gaan wij met de inburgeraar in gesprek om hem/haar weer op het juiste spoor te krijgen. Daar waar nodig zullen wij naleven en handhaven. In (nog op te stellen) beleidsregels stellen we spelregels vast op het gebied van naleving en handhaving. Uitgangspunt in het beleid zijn de wettelijke kaders waarbij ook de mogelijkheid bestaat om een maatregel (verlaging van de bijstand) of een boete op te leggen als de gemaakte afspraken niet worden nagekomen door de inburgeraar. Als we gebruik maken van deze wettelijke kaders hanteren we altijd het uitgangspunt dat het opleggen van een maatregel of boete in overeenstemming moet zijn met de gedraging en niet in strijd is met de menselijke maat.

Hoofdstuk 5: Beheersmaatregelen

Monitoring

De Wet inburgering is een nieuwe wet, die nieuwe taken en verantwoordelijkheden met zich meebrengt voor de gemeente. Continue monitoring is daarom erg belangrijk, zodat wij leren wat wel en niet werkt en tijdig bijsturen waar nodig. Als er knelpunten ontstaan op beleids- of uitvoeringsniveau wordt hier op bijgesteld.

Om de effectiviteit van het inburgeringsbeleid te kunnen meten, worden in ieder geval de volgende zaken halfjaarlijks gemonitord:

- Instroom van inburgeringsplichtigen. Omdat de instroom onvoorspelbaar is, wordt dit tevens gebruikt om een beeld te vormen van de doelgroep en waar nodig de uitvoering op bij te stellen.
- (Tussentijds) behaalde resultaten, waaronder de uitstroom per route, na hoeveel maanden deze uitstroom plaatsvindt, en de slagingspercentages voor het inburgeringsexamen, de leerroute en de diverse modules.
- De kostenontwikkeling.
- Behaalde resultaten op het gebied van participatie en re-integratie, met name ook op kwalitatief niveau zodat kan worden beoordeeld of de ingezette instrumenten ook de gewenste resultaten hebben opgeleverd.

De monitoring wordt in de komende periode verder uitgewerkt en ingebed zodat de informatie ook beschikbaar komt.

Hoofdstuk 6 Financiën

Binnen het nieuwe inburgeringsstelsel is onderscheid gemaakt tussen een aantal verschillende budgetten, te weten kosten voor de inburgeringsvoorzieningen en uitvoeringskosten. De benodigde middelen voor de kosten van inburgeringsvoorzieningen worden verstrekt via een Specifieke Uitkering (SPUK) van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Binnen gestelde grenzen vindt declaratie plaats op basis van de SiSa systematiek. De uitvoeringskosten worden verstrekt via het gemeentefonds.

1. Kosten en dekking inburgeringsvoorzieningen nieuwe wet

A. Kosten inburgeringsvoorzieningen

De kosten voor de inburgeringsvoorzieningen in de nieuwe wet bedragen per traject:

- Leerroutes:
  - Z-route: € 8.250,00
  - B1 route: € 9.940,00
  - Onderwijsroute: (nog) onbekend, naar verwachting > € 10.000
- MAP: € 925,00
- PVT: inzet uren gemeentelijke organisatie

De inburgeringsplichtige volgt één van de leerroutes, de MAP en de PVT. De te volgen leerroute bepaalt grotendeels de hoogte van de totale kosten. Voor de B1 route en de onderwijsroute kunnen wij (waar nodig) vanuit de WI een laptop verstrekken voor degene die hier niet zelf over beschikken.

Aanvullende (randvoorwaardelijke) kosten.

Vanaf het moment dat de inburgering gaat starten, zijn er vaak extra randvoorwaardelijke kosten. Deze kosten hangen samen met het volgen van het inburgeringstraject en noodzakelijk om het traject ook succesvol af te ronden.

Naast kosten voor de voorzieningen zijn er aanvullende (randvoorwaardelijke) kosten zoals:

- Reiskosten
- Kinderopvangkosten
- Kosten aanschaf fiets

De gemiddelde kosten worden geschat op € 2.000,00 per inburgeraar per jaar. Hiervoor kan door de inburgeraar een aanvraag worden ingediend voor bijzondere bijstand (recent is hiervoor een nieuwe beleidsregel vastgesteld die op onderdelen nog aangepast gaat worden).

B. Dekking inburgeringsvoorzieningen nieuwe wet.

Dit zijn structurele middelen die via de Specifieke Uitkering (SPUK) door het Rijk beschikbaar worden gesteld en taakstellend beschikbaar zijn voor de inburgeringsvoorzieningen. Deze middelen zijn bedoeld voor de inburgeringsvoorzieningen:

- Leerroutes
- Participatieverklaringstraject (PVT)
- Maatschappelijke begeleiding
- Module arbeidsmarkt en participatie (MAP)
- Inzet tolken

Voor 2022 hebben wij een beschikking van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ontvangen en is de bijdrage voorlopig op € 355.103 vastgesteld (gebaseerd op 44 statushouders).

Bij de SPUK Inburgeringsvoorzieningen volgen we de beschikkingen van het Rijk. Dit bedrag is conform afspraak met de Raad taakstellend opgenomen in de begroting (uitgaven = inkomsten). Voor de SPUK geldt dat de middelen de inburgeraar volgen en fluctueert dus mee in de ontwikkeling van deze Specifieke Uitkering. Dus hoe meer gehuisveste statushouders, des te meer middelen. Zijn het er minder dan volgt een terugvordering.

Daarnaast komen er nog incidentele middelen via een SPUK in 2022 (€ 49.877) en 2023 (29.926) voor de onderwijsroute. Bepaald is dat de middelen besteed mogen worden aan de inkoop van de onderwijsroute én aan voorzieningen voor de doelgroep totdat zij kunnen instromen in de onderwijsroute. Ook dit betreft een voorschot, afrekening vindt achteraf plaats waarbij wordt gekeken naar het aantal asielstatushouders in de onderwijsroute dat aan het einde van het jaar in elke gemeente woonachtig is. Mogelijk worden dit in de toekomst structurele middelen, maar dat is voor nu nog onduidelijk.

2. Kosten en middelen ondertussen groep

In de komende 3 jaar hebben wij ook nog te maken met de ondertussen-groep, de groep die nog onder de oude wet inburgering valt. Dit is als het ware een sterfhuisconstructie, er komen niet meer mensen bij. Deze groep mensen is inburgeringsplichtig en moeten vanuit hun lening bij DUO hun inburgeringstraject inkopen.

Deze groep doet mee met de nieuwe module MAP, welke uitgebreider is dan voorheen. Deze groep kan een deel van deze kosten bekostigen vanuit hun lening, het overige deel wordt vanuit het re-integratiebudget betaald als zij tot de doelgroep van re-integratie behoren. Voor zover zij niet tot de doelgroep behoren zijn aanvullende middelen nodig welke de gemeente beschikbaar stelt. Datzelfde geldt ook voor het eventueel verstrekken van een laptop wanneer dat noodzakelijk is. Hiervoor zal nog een beleidsregel worden opgesteld. Vooralsnog wordt rekening gehouden met een budget van € 15K voor de komende 3 jaar.

Ook krijgt deze groep het PvT traject aangeboden, deze is ingericht zoals in voorgaande jaren

Aanvullende (randvoorwaardelijke) kosten.

Ook voor deze groep zijn er vaak extra randvoorwaardelijke kosten. Deze kosten hangen samen met het volgen van het inburgeringstraject en noodzakelijk om het traject ook succesvol af te ronden.

Naast kosten voor de voorzieningen zijn er aanvullende (randvoorwaardelijke) kosten zoals:

- Reiskosten
- Kinderopvangkosten
- Kosten aanschaf fiets

De gemiddelde kosten worden geschat op € 2.000,00 per inburgeraar per jaar. Hiervoor kan door de inburgeraar een aanvraag worden ingediend voor bijzondere bijstand (recent is hiervoor een nieuwe beleidsregel vastgesteld die op onderdelen nog aangepast gaat worden).

3. Kosten en middelen gezinsmigranten

Gezinsmigranten vallen of onder de oude of onder de nieuwe wet. Zij vormen formeel geen aparte doelgroep maar voor hen is het in een aantal gevallen wel anders geregeld. Voor de gezinsmigranten hebben wij als gemeente een informatieplicht, nemen wij de leerbaarheidstoets af, stellen een PIP op en moeten hen de MAP en de PvT aanbieden.

Zowel de oude – als de nieuwe wetters zijn verantwoordelijk voor hun eigen inburgeringstraject, dus de inkoop en bekostiging van hun eigen scholingstraject. Ook voor randvoorwaardelijke kosten komen zij niet in aanmerking. De kosten voor deze groep is beperkt tot de kosten MAP en PvT.

In onderstaand schema een overzicht van de ontvangen Rijkmiddelen nieuwe wet per statushouder/gezinsmigrant. Budgetten (normbedragen) voor inburgeringsvoorzieningen (SPUK) vanaf 1 januari 2022:

Onderdeel	Ontvangsten per statushouder	Ontvangsten per gezinsmigrant
Brede intake		
PIP voor statushouders		
Leerroutes	€ 10.000	
Financieel ontzorgen		
Participatieverklaringstraject	€ 216	€ 216
Module arbeidsmarkt en participatie	€ 136	€ 195
Maatschappelijke begeleiding	€ 1.944	
Tolkvoorziening	€ 417	€ 179
Voortgang en handhaving		
Totale budget per inburgeraar	€ 12.712	€ 589

3. Uitvoeringskosten

De uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering brengt nieuwe (andere) taken met zich mee. Op basis van het AEF onderzoek dat ook landelijk wordt gehanteerd is een berekening gemaakt welke structurele capaciteit voor de uitvoering van deze nieuwe Wet nodig is. Bij de huidige aantallen gaan we er (vooralsnog) vanuit dat er voldoende capaciteit binnen de uitvoeringsteams beschikbaar is. Op basis van evaluatie zal bekeken worden of deze aannames op termijn juist zijn en/of deze op een later moment bijstelling behoeven. Voor de begeleiding van ondertussen-groep en de invoering van de nieuwe Wet is beperkt tijdelijk extra capaciteit nodig. Deze zal flexibel worden ingevuld.

Implementatie

In de begroting van de voormalige gemeente Uden was voor specifieke opleidingstrajecten voor betrokken medewerkers en/of voor kennisondersteuning van externe partijen een budget van € 25K door de gemeenteraad beschikbaar gesteld. Door de vertraagde invoering van de nieuwe Wet is dit incidentele budget overgeheveld van 2021 naar 2022 en volledig voor implementatie beschikbaar.